

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЙ
З ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

Київ 2025

УДК 619:616 (082)

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Науково-методичного центру ВФПО (протокол від 01.09.2025 № 4)*

Збірник матеріалів конференцій з ветеринарної медицини, Науково-методичний центр ВФПО. – Київ, 2025. – 159 с.

Відповідальна за випуск: **Тетяна ДУДУС** (Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»)

Редактори: **Ірина СЕРОВА, Людмила ТАЛЮТА**

З метою недопущення порушення авторами авторського права та дотримання вимог статті 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» автори подають свої матеріали до редакційної колегії, гарантуючи відсутність плагіату, і несуть персональну відповідальність згідно із законодавством щодо достовірності наданої інформації.

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«БІОБЕЗПЕКА, ЗАХИСТ ТА
БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН»**

25 листопада 2025 р.

Лише з початку ХХІ сторіччя у світі мали місце 2 пандемії та 5 широкомасштабних епідемій. Усі вони були викликані вірусами, а початковими хазяєвами цих вірусів були тварини. Натепер ВООЗ попереджає про ризики «Хвороби Х». Передбачається, що її збудником також буде зоонозний вірус. Також у ХХІ сторіччі надзвичайного значення набула проблема антибіотикорезистентності патогенів, актуальність якої, якщо не спрямувати сумісні зусилля медиків, біологів, ветеринарів, аграріїв тощо, може призвести до важких наслідків, значно посиливши тягар на охорону здоров'я та суспільство.

Крім природних біозагроз та необхідності їх постійного контролю, як потенційні також розглядаються штучні біозагрози – біотероризм та ненавмисне потрапляння патогенів у довкілля за порушення правил біозахисту під час роботи з ними в лабораторіях або на біотехнологічних підприємствах. Як окремий вид біозагроз треба назвати так звані об'єкти з ризиком подвійного використання (біологічні розробки та їх продукти, створені для використання в різних галузях медицини, ветеринарії, тваринництва тощо, але які можуть бути спрямовані і в негуманних цілях).

Отже, у сучасному світі біобезпека може розглядатися як досягнення та підтримка сталого стану взаємодії між людською популяцією, представниками тваринного і рослинного світу з перманентною контрольованістю ризиків поширення особливо небезпечних патогенів та належним функціонуванням системи запобігання надзвичайним ситуаціям у сфері охорони здоров'я, тваринництва чи сільського господарства.

УДК 636.7:616.98:615.9

ЛІГОМІНА Ірина, кандидат ветеринарних наук, доцент;

СОКУЛЬСЬКИЙ Ігор, кандидат ветеринарних наук, доцент;

ФУРМАН Світлана, кандидат ветеринарних наук, доцент;

ПОБІРСЬКИЙ Микола, асистент

Поліський національний університет sokulskiy_1979@ukr.net

СОЛОВЙОВА Людмила, кандидат ветеринарних наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет soloviovalyuda@ukr.net

ЛАЗЕРОТЕРАПІЯ В СИСТЕМІ ВЕТЕРИНАРНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДОМАШНІХ ТВАРИН ЯК СКЛАДОВА «ЄДИНОГО ЗДОРОВ'Я»

У контексті концепції «Єдине здоров'я» реабілітація домашніх тварин є важливою ланкою, що поєднує благополуччя тварин, здоров'я людини та стан довкілля.

У сучасній ветеринарній медицині реабілітація сільськогосподарських і тварин-компаньйонів набуває дедалі більшої ваги як частина комплексного

лікувально-реабілітаційного процесу. Зростання тривалості життя тварин, підвищення частоти ортопедичних, неврологічних захворювань, а також поширення складних хірургічних втручань зумовлюють потребу у системних підходах до відновлення функцій опорно-рухового апарату, контролю болю та повернення якісного рівня життя тварин. Паралельно зі зростанням кількості результативних доказових даних у гуманній медицині, ветеринарна реабілітація активно переймає й адаптує сучасні методи — від фізіотерапевтичних процедур до індивідуалізованих програм нейромоторної підготовки.

Актуальність теми обґрунтована кількома факторами: по-перше, недостатня стандартизація реабілітаційних протоколів у ветеринарії призводить до варіабельності результатів лікування; по-друге, брак системних даних про ефективність окремих методик у різних клінічних популяціях ускладнює вибір оптимальної тактики; по-третє, розвиток цифрових технологій відкриває нові можливості для дистанційного моніторингу та супроводу реабілітації (телереабілітація), що є особливо важливим для власників тварин у віддалених регіонах і у період обмежень доступу до стаціонарного лікування.

Комплексні програми ветеринарної реабілітації зазвичай поєднують фізіотерапевтичні методи, лікувальну кінезіотерапію, масаж та різні мануальні техніки, спрямовані на відновлення функціональних можливостей організму тварини (Lauren et al., 2018). Серед інструментальних методів особливе місце належить лазеротерапії, яка за останні роки стала досить популярною у клінічній практиці завдяки своїй ефективності та мінімальній інвазивності (Колназов та ін., 2024).

Розвиток лазерних технологій значною мірою розширив межі їх застосування у біомедичних та ветеринарних науках (Tomlinson et al., 2011). Сучасні лазерні системи активно використовуються в офтальмології, стоматології, кардіології, хірургічній практиці, онкології та навіть у тканинній інженерії, що свідчить про їхню універсальність та високу точність (Heeman et al., 2019). Експериментальні й клінічні дані підтверджують, що лазерне випромінювання може стимулювати репаративні процеси, модулювати запальну відповідь, покращувати мікроциркуляцію та прискорювати відновлення пошкоджених тканин (Iryanov, 2016).

Однією з важливих переваг лазеротерапії є можливість локального, контрольованого впливу на патологічний осередок без травмування прилеглих структур (Barale, et al., 2023). Завдяки цьому зменшується ризик кровотеч, мінімізується формування рубцевої тканини та скорочується період післяопераційного або посттравматичного відновлення. Для пацієнтів така процедура зазвичай супроводжується меншим дискомфортом, а точність дозування енергії забезпечує стабільні й передбачувані терапевтичні результати.

Упродовж останнього року нами спільно з командою Центру реабілітації тварин «Step Up» (м. Бровари) було проведено клінічні спостереження щодо ефективності лазеротерапії у собак різного віку та порід, які проходили комплексні реабілітаційні програми після травм, оперативних втручань та хронічних патологій опорно-рухового апарату. Отримані результати дали змогу простежити низку закономірностей, які підтверджують високу клінічну цінність фотобіомодулювального впливу низькоінтенсивного лазерного випромінювання.

Застосування лазеротерапії сприяло активації клітинної енергетики, що проявлялося посиленням функціонування мітохондрій та підвищенням синтезом АТФ. Це оптимізувало метаболічні процеси в зоні ушкодження та прискорювало перебіг репаративних механізмів. У більшості пацієнтів спостерігалось зниження локального запалення, що корелювало з покращенням мікроциркуляції та оксигенації тканин. Патолофізіологічно це пояснюється розширенням капілярного русла, посиленням венозного відтоку та швидшим виведенням продуктів запального процесу.

Важливим під час дослідження стало те, що лазерна стимуляція фібробластів прискорила регенерацію м'яких тканин, що підтвердилося скороченням термінів формування грануляцій та епітелізації ран. Крім того, відзначено стійкий знеболювальний ефект, який відбувався через зниження провідності больових імпульсів у периферичних нервах та зменшення набряку. Найчастіше лазеротерапія застосовувалася за таких клінічних станів, як післяопераційне відновлення, хронічні больові синдроми, дегенеративно-запальні ураження суглобів, повільне загоєння ран, неврологічні патології та травми зв'язкового апарату.

Статистично найчастіше до реабілітаційної програми із застосуванням лазеротерапії потрапляли собаки порід французький бульдог і такса. Ймовірно, така тенденція пояснюється підвищеною частотою генетично зумовлених ортопедичних і неврологічних порушень у цих порід, що може бути пов'язано з неконтрольованим розведенням та недостатнім селекційним контролем. Показовим клінічним випадком є французький бульдог на ім'я Віта, віком 8 років. Тварина перенесла хірургічне видалення кісти, що спричиняла компресію спинного мозку. Уже після перших сеансів лазеротерапії відзначалося прискорене загоєння післяопераційного шва, зменшення больових проявів та відновлення часткової моторної активності. Позитивна динаміка у цього пацієнта демонструє потенціал лазеротерапії як важливої складової сучасної мультидисциплінарної реабілітаційної допомоги.

У клінічній практиці останніх років досить часто спостерігали пацієнтів породи французький бульдог віком 7–9 років із різними формами дегенеративних та компресійних уражень спинного мозку (зокрема, кісти, протрузії та грижі міжхребцевих дисків). У цих тварин після хірургічної декомпресії застосовували комплексну реабілітаційну програму, що включала

сеанси лазеротерапії. Упродовж початкового етапу реабілітації в більшості пацієнтів фіксували помірну, але стабільну позитивну динаміку, що проявлялася поліпшенням стану післяопераційних тканин, зниженням інтенсивності ноцицептивних реакцій та поступовим відновленням моторних функцій.

Узагальнення клінічних спостережень та отриманих результатів свідчить, що введення лазеротерапії до реабілітаційних програм сприяє оптимізації відновлювальних процесів у тварин із різними видами хірургічних та неврологічних уражень. Метод демонструє потенціал для зниження функціональних обмежень, підвищення толерантності до навантаження та покращення динаміки реабілітаційного прогресу. Отримані нами дані узгоджуються з тенденціями, відображеними у сучасному літературному огляді, що підтверджує доцільність і перспективність застосування лазеротерапії у ветеринарній реабілітаційній практиці.

УДК 614.2:342.814-027.555

АЛЬТАНОВА Альона, кандидат педагогічних наук, доцент;

НЕХОРОША Анастасія, здобувач освіти першого рівня

Національний університет біоресурсів і природокористування України

al.altanova@gmail.com

ONE HEALTH ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ ГЛОБАЛЬНИХ І НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Концепція One Health («Єдине здоров'я») є комплексним підходом до подолання ризиків для здоров'я на межі взаємодії людина-тварина-довкілля. Вона спрямована на міждисциплінарну співпрацю фахівців медичної галузі, ветеринарної медицини, екології, біотехнології з метою вирішення глобальних викликів та створення комплексних стратегій управління здоров'ям [1]. Глобальна мета запровадження цієї концепції — поліпшити реагування на епідемії та якість медичних і ветеринарних послуг — є безсумнівною, бажаною і досяжною. Це стратегічний та економічно ефективний підхід до запобігання кризам у сфері охорони здоров'я.

На період з 2022 по 2026 рік розроблено спільний план дій «Єдине здоров'я» між 1) ВООЗ; 2) Продовольчою та сільськогосподарською організацією Об'єднаних Націй (FAO); 3) Міжнародною організацією охорони здоров'я тварин (також відомою як Всесвітня організація охорони здоров'я тварин – OIE) та 4) Програмою ООН з навколишнього середовища (UNEP) [2]. На підставі цього документа та аналізу літератури, перспективними